

ԺԹ. 00.01. «Հոգեբանության տեսություն և պատմություն»
մասնագիտությամբ սպիրանտուրայի ընդունելության հարցաշար

1. Հոգեբանության ուսումնասիրման առարկան և խնդիրների շրջանակը:
2. Հոգեբանության հիմնական բնագավառները, զարգացման ժամանակակից միտումները:
3. Հոգեբանության մեթոդաբանությունը, հարացույց, տեսություն և հայեցակարգ հասկացությունները:
4. Հոգեբանության հիմնական սկզբունքները (դետեզմինիզմի, զարգացման, ակտիվության):
5. Հոգեկանի մասին պատկերացումների ձևավորում: Հոգեկանի ժամանակակից պատկերացումները:
6. Գիտակցության հիմնական գործառույթները: Գիտակցված և չգիտակցված հոգեկան գործընթացներ:
7. Հոգեկանի էվոլյուցիոն զարգացում: Հոգեկանի զարգացման փուլերը ֆիլոգենեզում:
8. Ռեֆլեքսոլոգիայի հիմնական գաղափարները և դրանց պատմական դերը (Պավլով, Բեխտերեվ, Մեչենով):
9. Հոգեֆիզիոլոգիայի առարկան և խնդիրները:
10. Հոգեբանության որպես գիտության ձևավորման փուլերը: Մինչգիտական և գիտական փուլեր:
11. ՀՀ-ում և սփյուռքում հոգեբանության զարգացման պատմություն:
12. Հոգեբանությունը գիտությունների համակարգում, հոգեբանության միջառարկայական բնույթը:
13. Փորձարարական հոգեբանության ձևավորման նախադրյալները, մեթոդաբանական հիմնահարցերը և խնդիրները:
14. Հոգեբանական մեթոդների դասակարգումը:
15. Հոգեբանական գիտափորձի առանձնահատկությունները, արժանիքները և սահմանափակումները:
16. Դիտման մեթոդը հոգեբանության մեջ: Տեսակները և ներկայացվող պահանջները:
17. Հոգեբանական հետազոտության կազմակերպում և փուլեր:
18. Հետազոտության տեսակներ (հետազոտական ծրագրեր) և տվյալների վերլուծության մեթոդներ:
19. Մաթվիձակագրական մեթոդները հոգեբանական հետազոտությունում:
20. Հետազոտական մեթոդների ընտրության և համալրման սկզբունքները:
21. Հոգեդիագնոստիկայի զարգացման նախադրյալները, առարկան և խնդիրները:
22. Անձնային հարցարանների հուսալիության և վալիդության խնդիրները:
23. Հոգեդիագնոստիկ մեթոդներին ներկայացվող պահանջներ:
24. Պրոյեկտիվ մեթոդների առանձնահատկությունները և ներկայացվող պահանջները:
25. Զգայությունը որպես իմացական գործընթաց: Զգայությունների ֆիզիոլոգիական հիմքերը, տեսակները և հատկությունները:
26. Զգայության ստորին և վերին բացարձակ շեմեր, տարբերակման շեմ, հոգեֆիզիկայի օրենքը:

27. Զգայությունների փոխազդեցության երևույթը և տեսակները:
28. Ընկալումը որպես իմացական գործընթաց, ֆիզիոլոգիական հիմքերը, տեսակները, հատկությունները:
29. Ապերցեպցիայի երևույթը: Դիրքորոշում և կարծրատիպեր: Սոցիալական պերցեպցիայի առանձնահատկությունները:
30. Ըմբռնում և մտապատկեր: Ըմբռնման պատրանքներ:
31. Ուշադրության գործառույթները և առանձնահատկությունները:
32. Ուշադրության ֆիզիոլոգիական մեխանիզմները:
33. Հիշողությունը որպես իմացական գործընթաց: Հիշողության ֆիզիոլոգիական մեխանիզմները: Հիշողության տեսությունները:
34. Հիշողության տեսակները և գործընթացները:
35. Մտապահման միջոցներ և մենեմիկական գործունեություն:
36. Մտածողությունը որպես բարձրագույն իմացական գործընթաց: Մտածողության տեսությունները:
37. Մտածողության տեսակները: Մտածողության զարգացումը օնթոգենետում: Մտածողության գործընթացները:
38. Մտածողության և խոսքի փոխհարաբերության խնդիրը:
39. Լեզու և խոսք: Խոսքի գործառույթները և տեսակները, ֆիզիոլոգիական հիմքերը:
40. Երևակայությունը որպես իմացական գործընթաց: Երևակայության տեսակները և հնարները:
41. Երևակայություն և մտածողություն: Երևակայության դերը ստեղծագործական գործունեության մեջ:
42. Հույզերի գործառույթները, ֆիզիոլոգիական հիմքերը: Հույզերի տեսությունները:
43. Հույզեր և զգացմունքներ: Հույզերի դասակարգման սկզբունքներ: Հուզական վիճակներ:
44. Սթրեսի բնութագիրը, ընթացքի փուլերը: Սթրեսածին գործոնները և սթրեսի կառավարման հոգեբանական միջոցները:
45. Աֆեկտի բնութագիրը և հետևանքները, աֆեկտի տեսակները:
46. Կամքի գործառույթները, կամային գործողության կառուցվածքը:
47. Անձի հիմնախնդրի ձևավորումը և անձի հոգեբանության զարգացման նախադրյալները, փուլերը:
48. Անձի հոգեբանության առարկայական դաշտը և ուսումնասիրման հիմնախնդիրները:
49. Անձի սահմանման հիմնադրույթները և մոտեցումները:
50. Պատմամշակութային տեսության դերը անձի ուսումնասիրման համար (Վիգոտսկի):
51. Գործունեության տեսություն: Գործունեությունը որպես անձի ձևավորման հիմք (Լեոնտև):
52. Մուրյեկտի սկզբունքի դերը անձի ուսումնասիրություններում (Ռուբինշտեյն, Բռուշլինսկի): Մուրյեկտայնությունը որպես անձի որակ:
53. Համակարգային սկզբունքը անձի կառուցվածքի ուսումնասիրություններում. անձի կառուցվածքի հիմնախնդիրը (Անանև, Պլատոնով, Մեռլին):
54. Անձի ուսումնասիրման գործոնային մոտեցում. անձնային զծերի ուսումնասիրություններ (Օլպորտ, Այզենք, Քեթել, Մեծ Հնգյակ):
55. Դասական հոգեվերլուծության հիմնադրույթները (Ֆրոյդ):

56. Անալիտիկ հոգեբանության հիմնադրույթները (Յունգ):
57. Անհատականության հոգեբանություն (Ադլեր):
58. Հորնիի մոտեցումները անձի ներտրիկ զարգացման և վարքային ստրատեգիաների վերաբերյալ:
59. Փախուստ ազատությունից և էքզիստենցիալ պահանջումներ (Ֆրոմ):
60. Էգո-հոգեբանության զարգացումը և հիմնադրույթները (Ա. Ֆրոյդ, Է. Էրիքսոն):
61. Անձի զարգացման էպիգենետիկական հայեցակարգ (Էրիքսոն):
62. Օբյեկտային հարաբերությունների տեսության հիմնադրույթները (Քլայն, Վիննիկոտ, Մալեր և այլք):
63. Կապվածության տեսություններ (Բոուլբի): Կապվածության ուսումնասիրությունները մեծ տարիքում (Հազան, Շավեր, Բրենան):
64. Բիհևիորիզմի և նեոբիհևիորիզմի հիմնադրույթները:
65. Սոցիալական ուսուցման տեսության հիմնադրույթները (Սկիններ):
66. Սոցիալ-կոգնիտիվ տեսության հիմնադրույթները (Բանդուրա, Ռոտեր, Միշել):
67. Ես համակարգ. ինքնակարգավորում և ինքնարդյունավետություն (Բանդուրա):
68. Անձի կայունության խնդիրը. անձի «վարքային ձեռագիր» և սոցիալ-կոգնիտիվ փոփոխականներ (Միշել):
69. Հումանիստական հոգեբանության հիմնադրույթները:
70. Անձի ֆենոմենոլոգիական մեկնաբանումը Ռոջերսի աշխատանքներում:
71. Ինքնակտուալիզացիայի տեսության հիմնադրույթները (Մասլոու):
72. Դիֆերենցիալ հոգեբանության (անհատական տարբերությունների հոգեբանության) ձևավորումը և նախադրյալները (Շտեռն, Գալտոն, Լազուրսկի):
73. Անհատականությունը որպես դիֆերենցիալ հոգեբանության ուսումնասիրման առարկա: Անձի տիպաբանության խնդիրը:
74. Խառնվածքը որպես անհատական առանձնահատկություն:
75. Խառնվածքի ուսումնասիրման կոնստիտուցիոնալ ուղղություն:
76. Խառնվածքի ուսումնասիրման հոգեֆիզիոլոգիական ուղղություն:
77. Խառնվածքի ուսումնասիրման գործոնային ուղղություն:
78. Խառնվածքի ուսումնասիրման ժամանակակից ուսումնասիրություններ (Ստրեյլաու, Մեդլին, Ռուսալով):
79. Խառնվածքի ուսումնասիրման հոգեգենետիկ ուսումնասիրություններ:
80. Բնավորությունը որպես անհատական առանձնահատկություն: Բնավորության ձևավորման պայմանները և մեխանիզմները:
81. Բնավորության գիծ և բնավորության (անձի) շեշտվածություն (Լեոնհարդ, Լիչկո):
82. Ընդունակությունը որպես անհատական առանձնահատկություն: Ընդունակությունների հիմնախնդրի ուսումնասիրման ձևավորումը:
83. Ընդունակությունների դասակարգման խնդիրը:
84. Մտավոր ընդունակություններ (ինտելեկտ). ուսումնասիրման տարբեր մոդելներ:
85. Պահանջումք և դրդապատճառ: Դրդապատճառների դասակարգման խնդիրը:
86. Անձի դրդապատճառային ոլորտ: Ներքին և արտաքին մոտիվացիա:
87. Հոգեբանի մասնագիտական գործունեության էթիկան և պահանջները:
88. Սոցիալական հոգեբանության առարկան և խնդիրները, զարգացումը, հիմնական դպրոցները:

89. Խմբերի ձևավորման և գործունեության սկզբունքները, խմբերի տեսակները:
90. Չարգացման (տարիքային) հոգեբանության առարկան և խնդիրները:
91. Անձի զարգացման ճգնաժամեր, տարիքային ճգնաժամեր:
92. Անձի սոցիալականացման և նույնականացման հիմնախնդիրը:
93. Կառավարման և կազմակերպչական հոգեբանության առարկան և խնդիրները:
94. Ռազմական, արտակարգ իրավիճակների հոգեբանության առարկան և խնդիրները:
95. Կլինիկական հոգեբանության առարկան և խնդիրները:
96. Հոգեկան առողջություն և հոգեկան առողջության չափանիշները:
97. Մշակութային և միջմշակութային հոգեբանության առարկան և խնդիրները:
98. Հոգեբանության դասավանդման մեթոդիկա (բուհում, դպրոցում, մասնագիտական և ոչ մասնագիտական ֆակուլտետներում):
99. Ուսուցման ակտիվ մեթոդների հոգեբանական առանձնահատկությունները:
100. Հոգեբանական խորհրդատվություն և ծառայության կազմակերպում:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. **Ավանեսյան Հ.Մ.** Հոգեբանական գիտափորձերի պրակտիկում// Ուսումնամեթոդական ուղեցույց/Երևան, ԵՊՀ, 2015. 50
2. **Ավանեսյան Հ.Մ.** Հայ հոգեբանների միջազգային ներուժը Եր.: Հեղ.հրատ., 2015, 50 էջ:
3. **Готтсданкер Роберт**, Основы психологического эксперимента, Изд-во: М.: МГУ, 1982
4. **Гамезо М.В., Герасимова В.С., Машурцева.** Методика преподавания психологии. Курс лекций. М.: Издательство «Ось-89», 2007. - 144 с.
5. **Маклаков А. Г.** Общая психология. — СПб.: Питер, 2001
6. **Немов Р.С.** Психология: Учеб. для студ. высш. пед. учеб. заведений: В 3 кн. — 4-е изд. — М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003.
7. **Никандров В.В.** Экспериментальная психология. Учебное пособие. – СПб.: Издательство «Речь», 2003. – 480 с.
8. **Первин Л., Джон О.** Психология личности: Теория и исследования. / Пер, с англ. М. С. Жамкочьян. Под ред. В. С. Магуна — М.: Аспект Пресс, 2001.
9. Психология личности. / Под ред. **Ермакова П. Н., Лабунской Е.А.** – М.: Эксмо, 2007.
10. Психология индивидуальных различий. Хрестоматия. Под ред. **Ю.Б. Гиппенрейтер и В.Я. Романова** – М.: ЧеРо, МПСИ, 2006.
11. Психология личности / Под ред. **Ю.Б. Гиппенрейтер** и др. – М.: АСТ: Астрель, 2009.
12. **Рубинштейн С.Л.** Основы общей психологии. СПб: Издательство "Питер", 2000
13. **Фрейджер Р., Фейдимен Д.** Личность. Теории, упражнения, эксперименты. – СПб.: Прайм-ЕВРОЗНАК, 2004
14. Handbook of Personality/ Ed by **L. A. Pervin & O. P. John**, New York/London: The Guilford Press, 1999.
15. **Mischel, W., Shoda, Y., & Ayduk, O.** *Introduction to Personality.* (Eighth Edition). John Wiley & Sons, Inc., 2008.
16. The psychology research handbook: A guide for graduate students and research assistants / Ed. by **F. Leong and J. Austin.** Thousand Oaks: Sage Publication, 2006.